

## PREDMET: LIKOVNA UMJETNOST, 4. RAZRED

### NASTAVNA CJELINA: UMJETNOST 20. STOLJEĆA

#### NASTAVNA JEDINICA: DADAIZAM

Dadaizam je umjetnički pokret koji nastaje 1916. godine u Zurichu u Švicarskoj. Nastao je kao pobuna protiv ratnih događaja. Stilu pripadaju svi avangardni umjetnici. Osnivač je rumunjski književnik **Tristan Tzara** koji je napisao manifest dadaizma i **francuski kipar, slikar i pjesnik Jean Arp**.

Tristan Tzara:

*„Dada je nastala iz moralne potrebe. Iz neutažive želje da se postigne apsolutni moral, iz dubokog osjećaja da bi čovjek, koji je u središtu svih tvorevina duha, morao potvrditi svoju nadmoć nad osiromašenim spoznajama o ljudskoj bitnosti, nad mrtvim stvarima i loše stečenim dobrima. Dada je nastala iz pobune koja je u to doba bila zajednička svim mladima, iz pobune koja je od pojedinca tražila posvemašnje prihvaćanje potreba svoje prirode, bez obzira na povijest, na logiku...“*

Naziv stila potječe od dječijeg tepanja da-da, čime se naglašava suprotnost između dječije nevinosti i ratnih strahota. Dadaisti negiraju sve što je razumno i logično, jer razuma u ratu nema. Zalažu se za destrukciju svih civilizacijskih vrijednosti, koje u ratu ionako ne vrijede ništa. **Dadaizam je nastao zbog ratnog očajavanja i nihilizma koji on donosi.**

#### POVEZNICA:

Dadaisti u književnost Tristan Tzara, Andre Breton, francuski književnik.



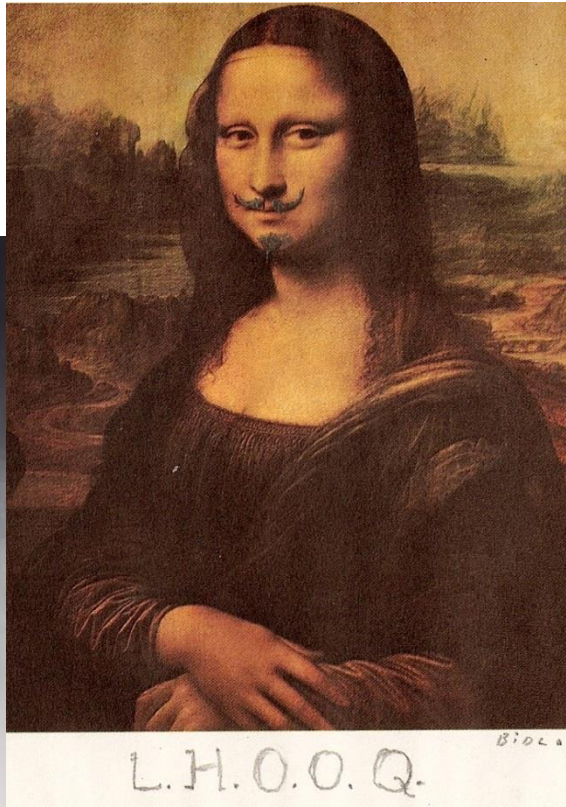
Picasso, Glava bika, READY-MADE

## DADAIZAM U LIKOVNOJ UMJETNOSTI:

Dadaisti u svojim djelima nastoje prikazati da sve utvrđene vrijednosti, estetske i moralne, u ratu gube smisao. Njihova djela su apsurdna i nastaju upravo iz tog razloga da takva budu jer je u ratu sve apsurdno pa i živjeti. Glavni predstavnik, jedan od najrevolucionarnijih umjetnika 20. stoljeća je **MARCEL DUCHAMP**. Izmislio je **READY-MADE** (već napravljeno). Takva djela nastaju po zakonu slučajnosti od već gotovih predmeta za svakodnevnu uporabu koji se stavljaju u drugi ambijent (galeriju) i u drugom ambijentu ih gledamo na drugi način, kao umjetnički eksponat.



Marcel Duchamp, Pisoar



Marcel Duchamp, Mona Lisa s brkovima

Takva djela su provokativna i zbunjujuća, važno je da su apsurdna. Najpoznatija Duchampova djela su **Pisoar** i **Mona Lisa s brkovima**. U dadaizmu djeluje i Picasso, s djelom **Glava bika**, koju je napravio od volana i sjedala bicikla.

## PONOVIMO

1. Kako nastaje dadaizam?
2. Šta je READY-MADE, imate li ideju za svoj READY-MADE?

ZADATAK: Pogledaj video

'Fountain' by Marcel Duchamp

